

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

De la sterilitate la rodire

Începutul și sfârșitul ciclului liturgic prin prăznuirea Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, se explică prin faptul că ea este făptura cea mai curată și, deci, cea mai apropiată de Dumnezeu. Femeia prin care Mântuitorul intră în lume este și cea al cărei suflet vine Hristos să-l primească în ziua adormirii. Prima din neamul omenesc răscumpărat, Maica Domnului deschide și arată „Calea”. Nașterea Fecioarei Maria este „taina ce preînchipuie o taină și mai adâncă” (Leonid Uspenky, Vladimir Losky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Editura Sofia, București, 2003, p. 159).

Nașterea Maicii Domnului, făgăduită de un înger după ce părinții fuseseră multă vreme sterpi, își află corespondențe vechi-testamentare, considerate, de obicei, prefigurări ale învierii. Dar Nașterea Maicii Domnului este mai mult decât o preînchipuire; pentru că Sfânta Ana, a cărei nume înseamnă „har” este femeia izbăvită de sterpiciunea ei pentru a aduce pe lume o Fecioară care va da naștere Dumnezeului întrupat. Sinonimă cu absența vieții, sterilitatea se înrudește într-adevăr cu moartea. Nașterea Fecioarei Maria din Sfânta Ana este și un simbol al eliberării firii noastre, care încetează să mai fie steapă, pentru a da roadele harului. Hristos ne face să trecem de la moarte la viață, eliberându-ne de sterilitatea spirituală care ne afectează astăzi mai mult ca oricând. „Sterpiciunea firii noastre se dezleagă, căci cea steapă se arată maică a celei ce a rămas fecioară și după nașterea Ziditorului” (Vecernia praznicului, la Doamne strigat-am ..., glas 6).

Nașterea minunată a Sfintei Fecioare nu se datorează unei acțiuni arbitrare a lui Dumnezeu, care întrerupe continuitatea istorică, ci este o etapă a purtării de grijă a lui Dumnezeu, care veghează asupra lumii și a pregătit cu ardoare întruparea Cuvântului, etapă ce precedă ultimul act decisiv - Buna Vestire, când Fecioara aleasă va consimți să fie „cămara împărătească, întru care taina cea preamărită a unirii celei negrăite a firilor ce s-au adunat împreună întru Hristos desăvârșit s-a lucrat, astăzi ușile cele sterpe se deschid și dumnezeiasca ușă cea feciorească merge înainte pentru

ca Hristos să intre în lume” (Vecernia Nașterii Maicii Domnului, stihiră, glas 8).

Împreună cu iconografia, icoana praznicului exprimă bucuria fertilității regăsite și apropiata eliberare a neamului omenesc, căci această viață recuperată vestește nașterea Mântuitorului și Învierea. Sfântul Ioan Damaschin vede dovada că însăși sterilitatea lumii, incapabilă să producă valori, avea să înceteze. Iată pentru ce Maica Domnului vine în lume în virtutea unei făgăduințe ca împlinire a rugăciunilor neîncetate către Dumnezeu, cu prisosință ale Sfintei Ana socotită steapă, dar și ale Sfântului Ioachim. Această făgăduință a consacrării Fecioarei Maria lui Dumnezeu este ca o reflexie în oglindă a promisiunii unui izbăvitor făcută de Dumnezeu către protopărinții Adam și Eva. Cu Nașterea Maicii Domnului se împlinesc deja trecerea de la Noul la Vechiul Testament.

Stând înaintea icoanei Nașterii Maicii Domnului ne întrebăm: Oare cum mai putem vorbi astăzi de Sfinții Părinți Ioachim și Ana și de Maica Domnului ca modele ale adevăratei vieți duhovnicești, când acestea par doar personaje de poveste?

Modelul și exemplul celor două mame, este unul ce ține de alegerea fiecăruia, de dorința noastră de a avea sens. Alegerea spre o viață culpătată, liniștită, răbdătoare și iubitoare ține de disponibilitatea sufletului nostru spre jertfă, având în fața ochilor sufletești chipul luminos și delicat al Sfintei Ana care născând-o pe Maria, ca urmare a stăruinței în rugăciune și a nădejzii în Dumnezeu, făgăduiește că își va dăruia cel mai de preț dar primit. Consumismul, satisfacerea plăcerilor de tot felul și trăirea unei vieți egocentriste, individualiste conduc la sterilitate și pustiirea noastră sufletească. Credința, nădejdea și dragostea Sfintei Ana pot deveni pentru noi un model de urmat care ne-ar scoate din rutina unei vieți lipsite de sens și de frumusețe ducându-ne la roade ale virtuților.

Continuare în pagina 2

Sorin Gheorghe SĂPLĂCAN

PREDICA

Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci

„Zis-a Domnul: Nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborât din cer, Fiul Omului, Care este în cer. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea.” (Ioan 3,13-17)

Iubiți credincioși, puțină vreme ne mai desparte de praznicul Înălțării Sfintei Cruci și pentru aceasta, Sfânta Biserică ne amintește din timp, prin glasul Sfintei Evanghelii de astăzi, despre Întruparea Domnului, despre patima Sa cea de bunăvoie, despre Cruce și despre nemăsurata Sa dragoste, pe care ne-a arătat-o pentru a noastră mântuire. Însuși Domnul nostru Iisus Hristos ne descoperă taina cea negrăită a întrupării, când zice: „Nimeni nu s-a suit în cer, fără numai Cel ce S-a pogorât din cer, Fiul Omului, Care este în cer” (Ioan 3, 13).

Mântuitorul nu a venit numai să vindece pe cei bolnavi sau să izgonească din templu pe schimbătorii de bani, El a venit să pătimească moarte pentru noi și nu o moarte de rând, ci o moarte pe cruce; nu în loc ascuns, nu în câmp pustiu, ci acolo sus, pe muntele Golgota, ca să fie văzut și de îngeri și de oameni și de diavoli și toate acestea pentru ca toți să creadă că El este Mântuitorul lumii și să scape de osânda păcatului.

De aceea ne aduce El pilda pe Moise, căci pe când trecea Moise cu poporul ales prin pustiul Edom din Arabia, au năvălit mulți șerpi veninoși asupra norodului, și pe cine mușcau îndată murea. Deci rugându-se Moise, i-a poruncit Dumnezeu să facă un șarpe de aramă turnat și apoi să-l înalțe sus pe un stâlp și să-l înfigă pe cel mai înalt loc iar cine va fi mușcat de șarpe să privească imediat spre acel stâlp și spre șarpele de aramă și va fi viu (Numeri 21, 8). Și făcând așa Moise, a izbăvit tot poporul de acea cumplită moarte.

Ce minunată asemănare! Căci Moise închipuiește pe Hristos Cel ce a venit să ne scoată din robia satanei, poporul ales suntem noi, creștinii, pustiul Edom este lumea, viața aceasta deșartă. Șerpii cei veninoși sunt diavolii cei ucigași și păcatele, mușcarea, otrăvirea și moartea cea înfricoșătoare arată moartea cea veșnică a păcătoșilor, prin lucrarea

a tot păcatul, iar privirea spre acel stâlp și spre șarpele de aramă ne pune înaintea izbăvirea noastră de moarte, de iad și de munci, dacă vom privi spre Hristos, Cel răstignit pe cruce pentru noi.

Vedeți adânc de înțelepciune? Șarpele cu șarpe se omoară, durerea mușcării cu durerea morții lui Hristos se vindecă, moartea de moarte se biruiește, viața de izvorul vieții se dăruiește. Destul este numai să privească cineva spre acel stâlp din mijloc și spre șarpele cel mort, și scapă de moarte. Destul ne este nouă numai să privim spre Hristos, Cel ce șade mort pe cruce, și rămânem în veci vii prin credința întru El. Șarpele acela în mijlocul mulțimii s-a înălțat ca toți să-l vadă și Hristos în mijlocul mulțimii S-a înălțat ca toți să-L vadă, și Hristos prin mijlocul pământului S-a înălțat, că toți să-L vadă, să întrebe de El, să-L vadă rănilile, să creadă întru Dânsul și crezând să nu mai moară, ci să aibă viață veșnică. Aceasta o spune cu glas proorocesc și împăratul David, când zice: „Suiți-Te-ai la înălțime, robii-ai robime, luat-ai daruri întru oameni” (Psalmul 67, 19 și Efeseni 4, 8,12).

Iisus Hristos S-a suit pe înălțimea crucii și acolo, omorând păcatul, a robii pe toți oamenii care erau robiți de satana și i-a făcut fiii ai lui Dumnezeu. Iar prin revărsarea Duhului Sfânt a dat nenumărate daruri oamenilor, făcându-i pe ei părtași ai Împărăției Cerurilor și tot ce a făcut Iisus Hristos pentru noi arată cât de nemărginită este iubirea de oameni a lui Dumnezeu față de noi.

„Că așa a iubit Dumnezeu lumea, că încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca tot cel ce crede întru El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Că n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască prin El lumea” (Ioan 3, 16-17).

Continuare în pagina 2

Pr. Bogdan ONEȚ

Din sumar

▶ Nașterea Sfintei Fecioare Maria (8 septembrie)
pagina 2, Ioan Claudiu Moca

▶ Un nou doctor în teologie la Școala doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad
pagina 3, Pr. Filip Albu

▶ Știri
pagina 4

Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci

Urmare din pagina 1

O, dumnezeiască și necuprinsă dragoste a lui Dumnezeu!

Cine din oameni iubește ca Făcătorul oamenilor? Cine din muritori iubește ca Domnul? Cine din părinții noștri poate iubi ca Părintele luminilor? Nimeni, nimeni.

Dragostea noastră, dacă mai există, apoi, ea este numai o umbră, o închipuire, noi iubim pe cine ne iubește, cinstim pe cine ne cinstește, iertăm cui ne iartă, hrănim pe cine ne hrănește și urăm pe cine ne urăște, lovim pe cine ne lovește și căutăm răzbunare chiar asupra părinților care ne-au născut; noi nu vrem să iubim din inimă, noi nu vrem să iertăm vrăjmașilor noștri, noi nu vrem să-i ascultăm pe părinții noștri, nici să-i iubim sincer pe copiii noștri.

Însă nu așa, nu așa este dragostea lui Dumnezeu, dragostea lui Dumnezeu este desăvârșită, pentru că desăvârșit este și Dumnezeu, este desăvârșită pentru că nu în palate, nici la ospete nu se descoperă, ci pe cruce și în suferință ni se arată. Noi iubim pe Dumnezeu și pe aproapele numai în vreme de

pace și îndestulare și atunci mai mult cu buzele, dar Dumnezeu ne iubește întotdeauna și mai ales în vreme de necazuri, de ispite, El ne iubește și când ne rugăm și când dormim și când mergem la biserică și când ne ducem la cârciumă și când ne pocăim și când păcătuim, mereu ne iubește, ca un Tata bun și milostiv.

Noi, în vreme de primejdie, în vreme de ispită, fugim, ne ascundem (ca Adam când s-a văzut gol), trădăm pe fratele nostru, spunem minciuni, omorăm chiar, numai să scăpăm cu zile dar, „mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan 15, 13).

A iubi pe Dumnezeu înseamnă a ne da viața pentru dragostea Lui, înseamnă mai întâi a iubi pe toți oamenii „Că cine zice că iubește pe Dumnezeu, dar urăște pe fratele său, mincinos este; că acela ce nu iubește pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, cum poate să-L iubească?” (I Ioan 4, 20). „Cine iubește pe toți oamenii deopotrivă – spune un Sfânt Părinte –, acela este desăvârșit

în dragoste”. Odată, un pustnic a fost întrebat: „Părinte, oare când va veni sfârșitul?” Și a răspuns bătrânul: „Știi când? Când nu va mai fi cărare de la vecin la vecin!”

Deci, dacă voim să fim cu Hristos, dacă voim să fim vii pe veci, să ne întoarcem înapoi pe cărarea dragostei, să tăiem bălăriile urii, să trăim în armonie și înțelegere cu toți oamenii, să păzim toate poruncile lui Hristos și să așteptăm pe Domnul, căci în curând va veni iarăși, ca înfricoșător Judecător al lumii. Să iertăm și vom fi iertați să miluim și vom fi miluiți, să avem dragoste spre toți, căci dragostea „niciodată nu cade” (I Corinteni 13, 8).

Și să nu uitați, câteodată, când auzim cuvântul lui Dumnezeu, avem tendința să ne folosim gândirea pentru a descifra ce vrea El, când, de obicei, El nu ne cere decât simplă ascultare și încredere în El. Cu toate că noi credem că prin credință mutăm munții, de fapt tot Dumnezeu este cel care îi mută din loc. Spune părintele Arsenie Boca că „Dumnezeu nu ne cere minuni, pe acelea le face El.” Amin.

De la sterilitate la rodire

Urmare din pagina 1

Opțiunea noastră spre a dăruii și a ne dăruii mai mult decât pentru a năzui, spre a nădăjdui mai mult decât pentru a cârți, spre a iubi mai mult decât pentru a dori ne-ar aduce o disponibilitate nemicșorată spre Dumnezeu, o angajare integrală în dialogul cu Dumnezeu din rolul celui ce răspunde și se dăruiește dezinteresat aproapelui său.

Modelul Sfintei Ana își revarsă chipul luminos către lume prin asumarea liberă a răspunderii și a dăruirii - două aspecte ale vieții noastre pe care le ținem de cele mai multe ori în umbră. Parcă nu dorim să fim prezenți la chemarea Domnului, iar eschivele pe care le folosim sunt de cele mai multe ori copilării.

Și viețile noastre sunt „bântuite” mereu de momente de răscruce, precum a fost și în viața Sfinților Ioachim și Ana prin exemplul cărora Dumnezeu ne cheamă la răbdare, la nădejde, la ieșire din cercul comodităților, la dobândire de sens. Modelul de viață al Sfinților Părinți ai Maicii Domnului ne este mereu la îndemână, pentru ca urmându-l pe Hristos să ne putem contura propriul drum pe calea mântuirii.

Nașterea Sfintei Fecioare Maria (8 septembrie)

De la începutul anului bisericesc, 1 septembrie, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului este cea dintâi. În Biserica noastră zilele în care sărbătorim pe sfinți sunt de obicei, zilele morții lor trupești, zilele intrării lor în viața veșnică, excepție face Sfântul Ioan Botezătorul, căruia îi sărbătorim și ziua de naștere, pentru că el, „copil al rugăciunii” a fost sfințit din pântecul Maicii Sale și hărăzit a fi înainte mergător a lui Hristos. Maicii Domnului îi sărbătorim și ziua de naștere pentru că și ea, „Fiică a rugăciunii”, a fost „plină de dar” și s-a învrednicit al naște pe Fiul lui Dumnezeu cu trup.

Sărbătoarea Nașterii Sfintei Fecioare Maria, rânduită de Biserică la 8 septembrie, sau Sfântă Mărie Mică cum se mai zice în evlavia străbună, se bucură de o aleasă cinstire în ortodoxie, Sfânta Fecioară Maria fiind aleasa cerului pentru Dumnezeu, împărăteasa îngerilor pentru lumea nevăzută, cununa Bisericii pentru slujitori, mama tuturor creștinilor. Nașterea Sa înseamnă începutul arătării milei lui Dumnezeu pentru noi oamenii.

Creștinii prăznuiesc atât nașterea trupească, ca o bucurie și laudă a vieții, ca și trecerea spre veșnicie, ca o chemare la rosturi pururi înalte. Cea care face legătura între ziditor și viață, între nașterea obișnuită și nașterea pentru eternitate este Sfânta Fecioară Maria. Părinții Sfintei Fecioare erau doi bătrâni cucernici, credincioși și temători de Dumnezeu, coborâtori din seminții alese ale poporului Biblic: Ioachim din seminția lui Iuda prin David, iar Ana din seminția lui Levi prin neamul lui Aron. Locuiau în Nazaret, dar și pelerinii la Templul din Ierusalim, unde se rugau neîncetat și sperau în venirea pe lume a unui moștenitor, căci sosind bătrânețele, sufletul lor era chinuit de singurătate. Îl rugau pe Creator să ridice blestemul

strămoșesc și să intre în bucuria vieții cu un urmaș.

La poporul ales, faptul că familiile nu aveau copii erau considerate blestimate de oameni și urâte de Dumnezeu. Venirea pe lume a unui prunc la toate familiile era considerată o minune, o binecuvântare, un rod bogat și cel mai mare dar al familiei. Dragostea plină de sacrificii pentru a avea copii a oamenilor de suflet îi pune în contrast cu cei răi, cu cei egoiști, cu cei izolați, zgârciți sau avari. Trecuri de mult de primăvara tinereții, pe chipul celor doi se imprimase greutatea bătrâneții, albeața părului, gârbovirea trupului, diminuarea vederii, dar spiritul și dragostea lor erau aprinse, Dumnezeu a binevoit ca în chip, minunat să răsplătească rugăciunile pioase ale sfinților Ioachim și Ana, ștergându-le din suflet mâhnirea de a nu fi putut avea copii care i-a apăsât atât de greu în viața lor de familie și din viața colectivității din care făceau parte, dându-le o fiică ce va avea să fie „binecuvântată între femei” (Luca I, 28); „Mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul a născut”.

Blestemele s-au ridicat, ura oamenilor s-a transformat în bucurie, părinții priveau uimiți rodul pântecului lor și cu lacrimi în ochi rosteau: „mare este Domnul și minunate sunt lucrurile mâinilor Tale” (Psalmul 37, 5). Rudele celor doi au umplut casa cu daruri și așteptau neliniștiți însemnarea copilului. Atât Ioachim cât și Ana au făcut legământ că cea ce se va naște să fie hărăzit lui Dumnezeu. Iosif văr cu Ioachim și Ana, privea din umbră, dar cu aplecare asupra darului sfânt, fiindcă și el, „om drept” și credincios, care pierdu-se pe cei dragi și rea singur, va avea un rol providențial ca

unchi și ocrotitor al Mariei și în același timp „logodnic al Fecioarei din Nazaret” (Matei I, 18-21).

Simțindu-și sfârșitul, Ioachim și Ana dăruiesc toată avuția lor Templului din Ierusalim și o oferă „darul lui Dumnezeu”, pe Sfânta Pruncă arhierelui Isahar. Fecioara Maria abia de trei ani este închinată în Sfânta Sfințelor și prin aceasta s-a dezlegat sufletul slujitorului, hula s-a iertat și Maria a rămas aici. Părinții Sfintei Fecioare s-au întors liniștiți la casa lor din Nazaret și în același an trec spre veșnicie: Ioachim la vârsta de 80 de ani și soția sa Ana la vârsta de 79 de ani, iar prăznuirea lor a fost fixată de Biserică la data de 9 septembrie.

Chiar dacă bătrânețea ar reprezenta lumânarea care se stinge fiindcă i se termină ceara, această stingere trebuie chibzuită cu înțelepciune. De aceea, Sfânta Fecioară se roagă pentru „sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos”. Perseverența în rugăciune a Sfinților Ioachim și Ana rămâne un exemplu de stăruință în bine, în viața curată, care demonstrează că orice lucru bun va fi răsplătit cu binele. De aceea, Dumnezeu le-a dăruit o fiică, care se cheamă mama Fiului Lui Dumnezeu (Luca I, 30-33), iar Biserica va pomenii de a pururi numele lor în cadrul Sfintei Liturghii unde pâinea și vinul se prefac în Sfântul Trup și Sânge al aceleia care a luat Trup din Trupul fiicei lor și implicit din trupul lor.

Pentru fiecare creștin, Nașterea Fecioarei este „nădejdea de biruință, este hrana credinței celei curate, și siguranța a salvării și mântuirii în Hristos Fiul Său”. Din adâncul ființei noastre să aducem preacinstite Maicii Domnului împreună cu îngerii și să o rugăm,

asa cum au rugat-o cu lacrimi moșii și strămoșii noștri: „Împărăteasa mea cea bună, nădejdea mea, Născătoare de Dumnezeu; prietena sărmanilor, folositoare celor neputincioși și ocrotitoarea celor necăjiți; vezi nevoia și necazul meu, Ajută-mă ca sunt neputincios, hrănește-mă ca pe un străin, știi apăsarea mea, ușurează-mă precum voiești, căci nu am alt ajutor afară de tine, nici altă grabnică folositoare, nici altă mângâiere decât numai pe tine, o Maica a lui Dumnezeu, ca să mă păzești și să mă acoperi în vecii vecilor”.

Pelângă aceste învățături, Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului are o profundă semnificație creștinească prin însăși faptul că în această zi credincioșii cinstesc Nașterea aceleia ce se numește „Maria”, adică Doamna și Stăpâna noastră, care mijlocește la Fiul Său pentru noi, pentru dobândirea mântuirii, pentru ca Dumnezeu să-și reverse peste noi darurile Sale cele bogate și să ajute strădaniei noastre de a fi mai buni față de semenii noștri.

Ioan Claudiu MOCA

Un nou doctor în teologie la Școala doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad

În data de 4 Septembrie a fost susținută o nouă teză de doctorat, în cadrul școlii doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”. Sub coordonarea pr. prof. dr. Constantin Rus, candidatul Răzvan Tudor Peșa, asistent universitar asociat la Universitatea „Babeș-Bolyai”, a elaborat și susținut teza sa de doctorat intitulată: *Natura canoanelor și principiile de interpretare a lor în dreptul canonic ortodox al secolelor XIX-XX*.

Respectând reglementările în vigoare, părintele decan, pr. prof. dr. Cristinel Iojă, a prezentat comisia de specialitate, aprobată prin Hotărârea de Senat nr. 11/14.07.2017, din care au făcut parte: pr.

conf. dr. Patriciu Vlaicu (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca); pr. conf. dr. Irimie Marga (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu); coordonatorul lucrării pr. prof. dr. Constantin Rus și pr. conf. dr. Lucian Farcașiu (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad).

După rostirea rugăciunii, părintele decan a salutat comisia prezentă, reiterând bunele relații întreținute cu aceste școli teologice, încă din perioada interbelică. Evidențind faptul că anul universitar se încheie, la facultatea arădeană, cu o bogată activitate, în care se vor derula mai multe evenimente asemănătoare, sfîntia sa a arătat că „cel de față este unul special, prin aceea că unul dintre

cei mai străluciți absolvenți ai școlii noastre doctorale ne aduce în față cercetarea sa științifică, bine știind faptul că domnul Răzvan Peșa ne-a onorat instituția prin obținerea premiului I la Simpozionul de teologie organizat de către Patriarhia Română anul acesta, la mănăstirea Caraiman.”

În cadrul prezentării, domnul candidat a evidențiat următoarele: „În teza de față am încercat să analizăm autorii principali care au determinat o perspectivă de gândire în dreptul canonic ortodox și câțiva dintre „ucenicii” școlilor lor, abordarea operelor tuturor canoniștilor ar fi fost imposibilă. De aceea lucrarea se limitează, de la început, la operele canoniștilor principali ai secolelor XI-

XX, care au dezbătut natura dreptului canonic, a canoanelor și a principiilor de interpretare a lor. Teza de față este împărțită în cinci capitole, cu întindere și complexitate unitară, în care am încercat să acoperim întreaga tematică anunțată.”

Conform metodologiei, a urmat citirea referatelor membrilor comisiei, cât și dialogul purtat cu distinsul candidat, în sine, o sesiune de întrebări și răspunsuri pe marginea temei, dialogul fiind unul constructiv și bogat în informații.

În urma acestora, comisia a acordat titlul de doctor candidatului, felicitându-l pentru munca de cercetare depusă.

Pr. Filip ALBU

Întru pomenirea Părintelui IOAN HORNEA La un an de la trecerea sa la cele veșnice

O pioasă datorie de conștiință ne determină ca, împlinind îndemnul apostolic de a ne aminti de înaintașii care cu vrednicie ne-au „grăit cuvântul Domnului, spre a le urma credința” (Evrei 13,7), să evocăm personalitatea **Părintelui Ioan Hornea**, la un an de la trecerea sa la cele veșnice. Cei care l-au cunoscut și au fost în apropierea lui păstrează în minte și în inimă imaginea personalității sale ce reliefează nedisimulat trăsăturile specifice omului duhovnicesc. Ne apare, astfel, privirea lui blândă și senină izvorâtă din pacea cu Dumnezeu și cu sine, pe măsură să-l angajeze mereu într-o atitudine de generozitate deschisă oricând în favorul semenilor aflați în nevoi, în suferințe, în dificultăți și dezorientări spirituale... Din în-

țelepciunea lui plină de har picurau îndemnuri sfinte ce convingeau prin puterea exemplului personal, iar caracterul ferm și neconvențional făceau din el un mărturisitor al credinței și din preoție o misiune desfășurată în numele lui Hristos și al Bisericii Sale... De aceea a întâmpinat foarte multe privațiuni, obstacole, și-cane, maltratări și sacrificii din partea reprezentanților puterii comuniste atee și abuzivă angajată fără scrupule împotriva credinței. Iar spre exemplificare, se cuvine să dăm cuvântul istoriei: „...Pe când era student în anul IV la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, a fost arestat, la 5 iunie 1948, condamnat de Tribunalul Militar Timișoara, la un an închisoare pe care l-a executat până la 28 septembrie 1949. La 7 februarie 1953 a fost arestat din nou și condamnat la 4 ani administrativ pe care i-a executat în penitenciarele din Arad, Timișoara, Sibiu, Brașov, București, Caransebeș,

Colonia Popești – Leordeni. La 2 iulie 1954 a fost deportat cu domiciliul forțat în Viișoara (com. Mărculești - Slobozia) din județul Ialomița, unde a stat până în anul 1957. După eliberare, după cum însuși mărturisește: „am suferit interdicția de a sluji ca preot, din cauza nerecunoașterii Departamentului Cultelor de la data hirotoniei 15 martie 1959 până la data de 15 decembrie 1964, când s-a decretat o amnistie. De asemenea, până la revoluția din 1989 am suferit repetate percheziții, cu care ocazie mi s-au confiscat cărți, caiete, manuscrise, casete. În tot timpul activității mele de preot am fost cercetat, intimidat și amenințat de împuternicitul Departamentului Cultelor și de organele de Securitate privind mai ales catehizarea copiilor și activitatea în cadrul Asociației religioase ortodoxe a Oastei Domnului” (Preot Dr. Pavel Vesa, *Clerici ortodocși arădeni și hunedoreni deținuți politici (1945-1989)*, Editura

Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2014, pag.110-111).

Dar dincolo de răutatea diabolică a oamenilor este lucrarea binevoitoare a lui Dumnezeu. Totdeauna, chiar când noi nu putem pătrunde tainele lucrării lui Dumnezeu în lume, El își îndeplinește scopul acțiunilor Sale prin aleșii Săi, transformând jertfa lor în binecuvântare cerească și veșnică. Așa e și cazul părintelui Ioan Hornea. În misiunea jertfelnică pe care a săvârșit-o în numele lui Hristos a Bisericii Sale, în multiple forme Dumnezeu a fost alături de el, dându-i bunăoară, o soție credincioasă, demnă de misiunea ei; copii ascultători care-i duc numele cu cinste; i-a scos, apoi, în cale oameni buni spre a-l ajuta să poată depăși obstacolele vieții, dar mai presus de toate, i-a dat harul de a rămâne statornic în misiunea sa, spre a se învrednici de cununa ne vestejită a biruinței veșnice în împărăția cerească, cum ne este prezentat

acest magnific tablou în cartea Apocalipsei. La întrebarea: „cine sunt cei îmbrăcați în veșminte albe aflați în mijlocul tronului ceresc, în răspunsul Său, Dumnezeu îi identifică, acordându-le o binecuvântare veșnică: „Aceștia sunt cei ce vin din strămtorarea cea mare și și-au spălat veșmintele și le-au făcut albe în sângele Mielului; pentru aceia sunt înaintea tronului lui Dumnezeu și îi slujesc ziua și noaptea în templul lui și cel ce șade pe tron îi va adăposti în cortul său. Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta, nici nu-i va mai dogori soarele și nici arșița, căci Mielul care este în mijlocul tronului îi va paște și îi va duce la izvoarele apelor vieții, și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor” (Apocalipsa 7, 14-17).

Să-l rugăm pe Dumnezeu să ne facă pe toți părtași de fericirea Sa veșnică!

Pr. Sorin COSMA

ȘTIRI

Bucuria libertății la Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși din Iași

Un grup de 50 de tineri ortodocși arădeni au participat, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscop al Aradului, la Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Toată Lumea. În mijlocul tinerilor arădeni s-a aflat și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului. Cea de-a cincea ediție a acestei întâlniri a avut loc la Iași, în perioada 1-4 septembrie 2017, participanții fiind elevi premianți la Olimpiada de Religie, elevi seminariști, membri ASCOR, tineri care se implică prin voluntariat în activitățile derulate în parohii ale eparhiei și profesori de religie. La această manifestare au participat în jur de 6000 de tineri din eparhiile din țară și diaspora. Organizatorii au declarat ca obiective ale întâlnirii următoarele: participarea la viața spirituală a comunităților locale din Iași, creșterea nivelului de informare și formare a tinerilor cu privire la valorile tradiției, istoriei, științei și a artei locale, naționale și universale, promovarea ideii de voluntariat în rândul tinerilor, redefinirea conceptului de bucurie din perspectiva întâlnirii cu Hristos, conștientizarea că adevăratul succes în viață este legat de virtuți și valori spirituale, etc.

După cum preciza și Preafericitul Părinte Patriarh Daniel „prezența tinerilor la ITO, în Iași, reprezintă un program duhovnicesc, pe traseul lor de formare spirituală, culturală și socială, care facilitează un schimb de experiență pentru dezvoltarea ulterioară a activităților de tineret din viața Bisericii”. În acest sens, tinerii participanți s-au implicat cu bucurie și entuziasm în o serie de activități organizate sub genericul „Tânărul în căutarea libertății”: două sesiuni-atelier de lucru, în unități de învățământ din Iași, în care s-a discutat despre libertatea tinerilor, care după cum mărturisea Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, este credința în Dumnezeu. Momente de rugăciune au fost organizate pe un podium special amenajat în fața Catedralei Mitropolitane din Iași. Pe lângă aceste sesiuni programul a conținut și un concert în fața Palatului Culturii, unde formații precum Holograf, Orchestra Lăutarii condusă de Maestrul Nicolae Botgros și artistul Ion Paladi au încântat inimile celor prezenți și au îndemnat tinerii să nu-și uite „casa”, limba, tradițiile și credința.

Una din seriile programului a găzduit, în Grădina Palas, o conferință duhovnicească interesantă susținută de Pr. Prof. Constantin Necula intitulată-Tânărul în căutarea libertății-. Un alt eveniment a fost Marșul Tineretii, moment în care tinerii, au parcurs traseul Parcul Copou – Catedrala Mitropolitană intonând privesne și cântece patriotice; procesiunea s-a încheiat cu rugăciunea de seară la care a participat Înaltpreasfințitul Teofan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, și alți ierarhi ortodocși din țară și lume.

Activitățile recreative au completat cu succes momentele de înaltă încărcătură duhovnicească, toate acestea contribuind la asigurarea unei atmosfere de destindere, încât – așa cum sublinia Preafericitul Părinte Patriarh – „ceea ce rămâne în urma acestor întâlniri este bucuria, bucuria comunicării, a comuniunii și a întâlnirii cu Hristos”. Evenimentul s-a încheiat cu participarea la rugăciunea de dimineață oficiată pe platoul din fața Catedralei Mitropolitane din Iași și festivitatea de încheiere, moment în care s-a predat ștabela grupului de tineri din Arhiepiscopia Sibiului.

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan a adresat tinerilor prezenți cuvântul de încheiere al Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din toată lumea – 2017, intitulat „Tânărul în căutarea libertății” și a rostit rugăciunea de călătorie pentru tineri și i-a binecuvântat. În final s-a intonat imnul ITO 2017, versuri și linie melodică ce vor rămâne mult timp în mintea celor prezenți și le vor trezi amintiri plăcute.

Mulțumim Arhiepiscopiei Ortodoxe a Aradului și tuturor celor care, prin sprijinul acordat, au făcut posibilă participarea tinerilor la ITO 2017.

Binecuvântare de lucrări în Parohia Fiscut

În Duminica a XIII-a după Rusalii, la slujba de seară, Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Fiscut, Protopopiatul Arad, la invitația preotului paroh Dan-Marius Braiș și a credincioșilor parohiei pentru a binecuvânta și resfinți troița restaurată din fața bisericii și lucrările efectuate la biserică cu hramul Sfântul Mare Mucenic Gheorghe. Aici, chiriarul a fost întâmpinat în fața bisericii de părintele protopop Flavius Petcuț, care a rostit și cuvântul de bun-venit, de preotul paroh și preotul Valentin Goronea, fiul satului și de numeroși credincioși din parohie. Conform tradiției populare, copiii și tinerii satului, îmbrăcați în frumoasele straie populare, specifice zonei, l-au întâmpinat pe ierarh cu pâine și sare și i-au oferit flori. Înaltpreasfinția Sa a oficiat slujba de sfințire a troiței și de binecuvântare a lucrărilor efectuate la biserică. A urmat apoi, săvârșirea slujbei Vecerniei.

În cuvântul de învățătură, pus sub titlul „Lucrători în via Domnului”, cu referire la citirile duminicale, ÎPS dr. Timotei a sintetizat cuvântarea de primire a protoiereului locului, ca și cel de prezentare a vieții parohiale ținut de preotul paroh, într-o tâlcuire ce a evidențiat în principal lucrarea credincioșilor în Biserică, aceea care este Trupul tainic al Domnului, din care toți fac parte, într-o unitate desăvârșită spre mântuire, fapt reflectat și în înnoirea și împodobirea Casei Domnului. Ierarhul a subliniat de asemenea faptul că Mântuitorul este Capul Trupului Bisericii și totodată, Piatra din capul unghiului sfinte ei zidiri. În cadrul slujbei Vecerniei, chiriarul a hirotesit întru iconom-stavrofor pe preotul paroh Dan-Marius Braiș ca apreciere și meritată răsplătă pentru activitatea pastoral-misionară pe care o desfășoară în această parohie. La final, preotul paroh a mulțumit chiriarului pentru purtarea de grijă și dragostea părintească pe care ÎPS Timotei a arătat-o față de credincioșii acestei parohii precum și pentru distincția acordată care oglindește dragostea și jertfelnicia bunilor credincioși ai parohiei față de Sfânta Biserică. În încheiere preotul paroh a mulțumit tuturor celor prezenți pentru dragostea, jertfelnicia și pentru ostenele suportate pentru a fi împreună la această sărbătoare a parohiei.

Coliturghisire Arhierescă la Mănăstirea Sârbească Bezdin

În dimineața zilei de duminică, 3 Septembrie 2017, cu ocazia vizitei canonice a Preasfințitului Părinte Lukan, Episcopul ortodox sârb al Timișoarei și Budapestei, la mănăstirea Bezdin, dar și cu prilejul hramului bisericii, sărbătorit recent, a fost invitat și Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei. Cei doi ierarhi au săvârșit Sfânta Liturghie, înconjurați fiind de un ales sobor de preoți și diaconi.

Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de binecuvântare, în care a arătat că istoria bisericească locală reflectă comuniunea credincioșilor ortodocși de diferite etnii, în virtutea căreia, în prezent aceștia o

dovedesc prin înlăturarea oricăror încercări contrarii, păstrând Tradiția în unitatea Ortodoxiei, așa cum reiese din lucrările Sfântului și Marelui Sinod din Creta, din iunie 2016.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericii ortodoxe sârbe din Sânicolaul Mare, urmând apoi tradiționala procesiune în jurul bisericii, încheindu-se cu „tăierea colacului”.

A urmat apoi, un program artistic de cântece și jocuri tradiționale sârbești, oferite de tinerii și de ansamblurile de dansuri din localitățile cu etnici sârbi, limitrofe mănăstirii Bezdin, încheindu-se cu o agapă frățească.

Zile de prăznuire la Mănăstirea Arad-Gai

Mănăstirea Arad-Gai își sărbătorește în fiecare an, la 1 septembrie – începutul anului bisericesc, pe ocrotitorul ei, Sfântul Simeon Stâlpcul. Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, înconjurat de un sobor de ieromonahi, preoți și diaconi a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă în altarul de vară din curtea mănăstirii, în prezența unui însemnat număr de credincioși. Din sobor a făcut parte și Preacuviosul Părinte protos. David Ionescu, starețul Schitului Sfinții Apostoli Petru și Pavel din loc. Moineasa.

În cuvântul de învățătură Preasfinția Sa a vorbit credincioșilor despre Evanghelia sărbătorii (citirea prorociei lui Isaia de către Mântuitorul Hristos), despre Sfântul Dionisie Exigul și a prezentat viața și nevoița Cuviosului Simeon Stâlpcul, ocrotitorul spiritual al acestei Sfinte Mănăstiri de aproape trei secole. Totodată, Ierarhul a amintit că astăzi este și începutul anului bisericesc. „Timpul îl măsurăm în zile, luni și ani și totuși nu se poate măsura!”, a subliniat Preasfințitul Părinte Emilian.

La finalul slujbei, părintele Protos. Macarie Deleu, duhovnicul mănăstirii, a mulțumit Ierarhului, părinților slujitori și credincioșilor pentru prezență și pentru împreuna-rugăciune.

În ziua precedentă, la prăznuirea Punerii în raclă a Cinstului Brâu al Maicii Domnului, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul a săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în biserică paraclis a Mănăstirii, cu ocazia unuia dintre hramurile noului lăcaș de rugăciune, rostind un cuvânt de învățătură.

La finalul Sfinte slujbe, Preasfințitul Emilian a binecuvântat prinoasele puse de către obștea mănăstirii în cinstea zilei, a săvârșit Parastasul pentru ctitorii mănăstirii, precum și Slujba de Te Deum cu prilejul începutului noului an bisericesc. După aceasta toți credincioșii prezenți, în frunte cu Ierarhul, au înconjurat biserică paraclis a mănăstirii.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.